

گونه‌شناسی ارتباطات در مدیریت مبارزات سیاسی قبل از انقلاب مطالعه موردی سال‌های 1342 تا 1357 قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران

حسن جلالی چوری *، 44،

1398-6-31

اساسا در اسلام در نگاه " رهبران نهضت اسلامی"، مبارزات سیاسی فی نفسه اصالت ندارد بلکه وسیله ای است برای تحقق اهداف ترسیم شده در مکتب اسلامی. بر این اساس شناسایی و ایجاد شناخت در رابطه با مبانی فکری و روش های سیاسی جریاناتی که در انقلاب اسلامی نقش پر رنگی داشتند از اهمیت ویژه ای برخوردار می شود. اصلی ترین هدف این کار پژوهشی با تمرکز بر جریان شناسی گروه ها و نهضت های اسلام گرا در جهت یافتن مدل ارتباطات سیاسی آنان بوده که تلاش شده از طریق تحلیل محتوا و فرا تحلیل بدان دست پیدا نمائیم. در این مسیر بر اساس چارچوب تطبیقی - مقایسه ای داده های لازم از طریق استفاده از روش های کتابخانه ای و اسنادی به دست آمدند. بر این اساس ابتدا جریانات سیاسی مبارز اسلام گرایی که علیه رژیم شاهنشاهی دست به فعالیت زده بودند در قالب گروه ها و نهضت های از جمله، جبهه ملی، مومنت، نهضت آزادی، مجاهدین خلق، روحانیون مبارز(حوزه علمیه قم)، فدائیان اسلام و حزب ملل اسلامی دسته بندی شدند. سپس مبانی اندیشه و روش های عملی ارتباطات سیاسی آنان مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. یافته های این کار پژوهشی عبارتند از؛ شناسایی کانال های ارتباطی گروه های مبارز اسلامی که غالبا این کانال ها غیر رسمی ارزیابی شدند. البته در سال های 1356 و 1357 این کانال های ارتباطی پس از تبعید امام جنبه رسمی و جهانی به خود گرفت. ماهیت ارتباطات سیاسی، مذهبی - رسانه ای ارزیابی شد. شبکه های ارتباطات سیاسی، از نوع فیزیکی - سرایتی مورد شناسایی قرار گرفت. فرهنگ سیاسی جاری در ارتباطات سیاسی، عمدتا فرهنگ مشارکتی - اطاعتی ارزیابی شد، نوع تبلیغات رسانه ای، تلفیقی از روش تبلیغاتی سفید و خاکستری ارزیابی گردید. و اصلی ترین رسانه های ارسال کننده پیام سیاسی در جهت ایجاد ارتباطات سیاسی توسط رسانه های شفاهی به شکل سنتی ارزیابی شد که پس از تبعید امام رسانه های مدرن منجمله رادیو و تلویزیون نیز وارد کارزار انقلاب شد. سرانجام با توجه به تحلیل محتوای انجام گرفته و ارزیابی گونه شناسی این جریانات سیاسی می توان عنوان نمود؛ عمده مدل های اصلی که استفاده شده بوده در سال های 1342 تا 1357 عبارت بودند از؛ مدل کارکردگرایی رسانه ای لاسول، مدل بصیرت و محاوره فریره و مدل برجسته سازی مک کاب و شاو. کلمات کلیدی : ارتباطات سیاسی، عناصر ارتباطات سیاسی، جریانات اسلام گرا، انقلاب اسلامی،

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)
[دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه ها](#)